

Belgijanci dosti drže na to, da lan, ki je letos rasel, še le drugo spomlad godé in belijo. Pravijo, da je predivo od takega lanú, ki se počije, veliko lepše, kakor pa če bi se precej godil in belil.

Tudi tak lan, ki bi se na priliko jeseni ne dogodil dosti in bi se zavoljo mraza moral ven vzeti, se spomladi dene spet godit brez vsake škode, da se popolnoma dogodi. Samo to posebnost ima, da se ga vdrugo voda ne prime kmalu, in se le počasi omehča, ter mnogo dalje godi, kakor pa če bi se bil prvokrat naprej godil.

Belgijanci v Kortrijski okolici, kjer največ lanu in prediva pridelujejo, godé lan v reki Leije, ki jim iz Francoskega priteče. Ta voda je kemično in mehnično jako čista; teče počasi in enakomerno, ter navadno ne stopi čez bregove in je nevihte poleti ne skalé. V ti vodi godé lan celo lan celo leto, kajti toliko lanú, kar ga tam pridelajo, ni kmalu godnega, posebno ker pripelejo lan več ur daleč goditi. Že spomladi začno goditi, ko se voda zgreje, in godé do konca vinotoka. Za gojenje imajo plave in jih napolné na bregu z lanom, porinejo v vodo in privežejo vsak plav k bregu, da jih voda ne odnese. Navadno napravijo plave trdo drug do drugega po obeh bregovih. Pravijo, da je boljše več plavov skup, da se eden drugega tiše in da voda med plavi ne teče, marveč mirno stoji.

Sploh pravijo, da ni dobro, če bi voda skoz lan tekla in razvezan žlezec odnašala, koji je potreben, da ta čas v miru ostane, da se lakna v njem lepo razvežejo, omehčajo in razpusté.

(Dalje prihodnjič.)

Za domače potrebe marsikaj.

*S čim se perilo rudeče zaznamenuje. *)*

Wegler primeša beljaku enega jajca ravno toliko vode; to precedi skozi tanko platno in pridene tekočini nekoliko cinobra. S pomočjo peresa piše na platno, ki ga hoče zaznamovati. Ko se je pisava posušila, pogladi platno z vročim gladilnikom (Biegeleisen). S tem se beljak strdi, in cinober se tako prilepi, da ga ne mžilo, ne lug, celó kisline ne izperejo.

Sladkorjeva voda zopor opeklino z apnom v očeh.

Če ti je po nesreči ali po neprevidnosti prišlo kaj živega apna v oči, in če si hočeš hitro pomagati, vzemi sladkorjeve vode in si moči oči. Iz sladkorja (cukra) in apna se namreč naredi neka spojina, ki v očeh ne peče več.

Sasafrasovo olje (oleum sasafra).

To olje je po mnogih skušnjah posebno dobro zoper omotico po tobaku; če vliješ par kapljic tega olja na smodko, izgubi omotilno moč. Tudi omamljenemu nekaj kapljic tega olja zopet zavednost podeli. Ker to olje ni posebno drago, rabijo ga tudi pri podkovanju hudih kónj. Na rutico vlijejo nekoliko tega olja in jo tišče konju pred nosnice. Konj postane miren in se dá podkovati.

Nova kemična prvina.

V cinkovi rudi je iznašel nedavno Lecoq de Boisbaudran kemično prvino, ki se bode „gallium“ imenovala. Ta prvina je sedaj predmet kemične preiskave.

*) Hvala lepa! Le večkrat kaj tacega ali drugega.

Vred.

Književne stvari.

Izašla je III. svezka (svezka za marcij).

„Srpske Zore“

zabavno-poučnog lista sa ilustracijama

i donela je: „Čiča Tima“. Pripovedka od Gjüre Jakšića. (Sa slikom). — „Seoska namiguša“. Pripovedka po Friedr. Spielhagenu. — „Kletva Kosova“. Pesma Pavla J. Markovića. — „Slepčeva osveta“. Pripovedka po njemačkom od B. M. — „Za slobodu“... Pesma po Pötefiju. — „Crnogorci“. (Sa slikom). — „Dva svedoka“. (Sa slikama „Aja Sofija“ i „Jedrene“). — „Švajcarsko stado“. (Sa slikom). — „Preko pustinje Zahare“. — „Šume u Srbiji“. Od F. Kanitza. (Sa slikama „Crni Vrh“ i „Banja“). — „Putne crte o Bosni“. — „Plen pop-Žarkove čete“. (Sa slikom). — Pretres knjiga. — Pregledne bilježke. — Rebus. — Konjički skok. — Anagram. — Riešenje zagonetke u II. svesci. — Prepiska uredništva.

Sa ovom sveskom su namireni oni predplatnici, koji su za četvrt godine predplatili, te se učtivo pozivaju, da svoju predplatu za II. četvrt što skorije obnove. —

A tako isto se poziva i ostala p. n. publika, da se predplaćuje na „Srpsku Zoru“ koja je izmirenjem I. četvrti pokazala, da ima sposobnosti za život, a umnoženom predplatom će se služiti, da sve bolje svom pozivu i željama publike odgovara.

Već izašle svezke mogu se još dobiti. — „Srpska Zora“ staje na cielu godinu 4 gold. 80 nov., na po god. 2 gold. 40 nov., a na tri mesece 1 gold. 20 nov. Predplata se šalje pod ovim naslovom: „Administration der „Srpska Zora“ III. Gärtnergasse 25 in Wien.“

* Zadnjemu listu „Srbadije“ je bila priložena izvrstna slika 9 najodličnijih junakov v ustaji Bosniški in Hercegovinski. To je pač krasna spomenica na zgodovinski boj, ki bode konec storil trinostvu Turškemu. Hvala sl. vredništvu za ta dar!

Politične stvari.

Hudi vetrovi po deželnih zborih.

Navadno se nobena večja dogodka nenadoma ne pripeti, ampak se kolikor toliko časa pripravlja. Tudi premembe po državah se ne vrše kar čez noč, ampak različna znamenja gredó pred njimi, jih napovedujejo. Kakor se pred hudo nevihto vzdigne v kakem kraju veter ali zabuhlo bobnenje, tako se tudi pred političnimi prekuci čujejo nemirni glasovi iz raznih krajev.

Da sistema, ki že nekoliko let vlada v Avstriji, ni vstvarjena za veke, ampak da mora v kratkem pasti, to je zdaj pač vsakemu jasno, znamenja za to se čedalje gosteje prikazujejo.

Ustavne države najmočnejši stebri imajo biti deželni zbori. Al ravno ker imajo biti taki, je tudi državi skrbeti na vso moč zato, da ne oslabé, kajti nasledek oslavljenja zborov bi moralo biti oslavljenje države same. Sistem sedanji pa slabí deželne zbore in jih je že izdatno oškodoval, zato mora pasti. Da že pada, o tem so znamenja pokazala se po več deželnih zborih.

Najprvo je počilo v Tirolskem deželnem zboru. Večina je namreč, razžaljena po postopanju ministra Stremayerja, ki je za hrptom deželnega zbora in ne ozirajoč se na pravice dežele dovolil na Tirolskem naseljenim protestantom osnovati si lastne cerkvene ali

verske občine. Po neki deželni postavi, po cesarju potrjeni, ne sme se nobena taka občina osnovati brez dovoljenja deželnega zbora. Al minister Stremayer se za to postavo ni brigal in s tem segel v pravice deželnega zbora ter ga razžalil. Zavaljo tega je večina s protestom popustila zbornico in zbor se je sklenil.

V Dalmatinskem zboru je bilo povod velikemu in pomenljivemu ropotu nekaj družega, kar pa je zopet le sad sedanje sisteme. Zbornica se je namreč spodtikala nad predsednikom Ljubišo, očitaje mu, da je pri železnicah Dalmatinskih vtaknil 35.000 gold. v svoj žep, in da ta dobiček ni pošten. Ljubiša je moral pobegniti iz dvorane in zbor je konec, ker so poslanci izrekli, da jih ne bo v zbor, dokler bo hotel Ljubiša predsedovati. Tedaj tudi ta zbor ne deluje.

Predarelski zbor je dal iz sebe drugo ne manj odločno manifestacijo zoper sedanjo sistemo, namreč sprejel je po deželnem odboru mu podani načrt posebne šolske postave, obrnjene zoper šole po sedanji sistemi vstvarjene. Temu zboru se tedaj potrebno zdi napraviti zoper dereče valove sedanjega liberalizma jez, za karim bi bila mladina katoliška v zatišji, v varnosti. Katoliški stariši morajo tedaj sami na noge stopiti zoper sedanje šole, napravljene in vredjene po sistemi, da varujejo svoje otroke okuženja in jih morejo odgojiti v tistem duhu, v katerem so odgojeni sami, namreč v duhu vere katoliške. Sistema biti bi morala streha, ki naj brani državljane vseh nezgod; slabo pa, če se morajo državljani bati, da bi se ta streha sama ne podrla na-nje, in če se skušajo proti temu z lastnimi napravami zavarovati.

Nekoliko drugačna, če tudi ne manj pomenljiva znamenja sta se pokazala v Kranjskem in Štajarskem deželnem zboru. V Kranjskem namreč je dr. Bleiweis po pravici obdolžil sedanjo sistemo, in pa dualizem, krivde slabega stanja v gospodarskem in vsacem obziru. Dokazal je, da vsled dualizma zadevajo posamezne dežele neprimerno večji stroški, ker je uprava zelo zelo draga; upravni stroški se utegnejo zmanjšati in blagostanje med narode povrniti pa edino le po prestroji sedanje sisteme v federalizem. — Skoro enako je poslanec Herman šel sedanji sistemi za kožo dokazuje po številkah, da dežela Štajarska materijelno vedno slabí in hira in da to bolezen, ki se je lotila kolikor toliko vsake dežele, more ustaviti le federalizem, vse druge poskušnje so in bodo zastonj.

Tudi po drugih deželnih zbora in skupščinah se prikazujejo znamenja, ki zamorejo ne le vražnemu, ampak vsakemu človeku sploh vriniti prepričanje, da je sedanja sistema na vseh straneh se tako omajala, da vse podpiranje ne bo nič pomagalo, ampak da se bo prav kmalu zgrudila in potegnila za saboone, ki se trudijo z vso svojo umetnostjo, da bi jo, kolikor časa se dá, pokonci obdržali. Znamenja se prikazujejo, ali pomenijo že „Mane, Tekel, Farsin?“

Deželni zbori.

Deželni zbor Goriški.

Tretja in četrta seja ste bili 24. in 28. dne preteklega meseca. Zanimivega je prav malo letos v našem zboru. Med drugim je sklenil zbor to-le: Podpora, ki jo plačava dežela kmetijski družbi, bo znašala vprihodnje 1000 gold. (namesti dosedanjih 500). Cestnemu odboru Cervinjanskemu je dovoljenih 1582 gold. za nek most, Tominskemu 3000 (?) za ceste. Oglejski muzej za starine dobode 300 gold. Pogorelcem v Kanalu je odločenih 500 gold. — Peta in poslednja seja je bila 6. aprila od 5.—9. ure zvečer. Obravnalo

se je v naglici vse, kar je bilo mogoče dognati. Drugi pot posnamem važnije reči, na pr. sklep zastran učiteljskega izobraževališča, kmetijske šole i. dr. r. Sklenil je glavar sejo, sesijo in volitno dobo z obširnimi govorom ob 9. uri v noč. — Avgusta ali septembra meseca t. l. bodo nove volitve za deželni zbor.

Deželni zbor Kranjski.

V 8. seji dne 1. t. m. so se sopeset nekatere peticije izročile dotičnim odsekom, zlasti prošnja mnogo meščanov Ljubljanskih za povikšanje 15% odtegljeja od hišninskega davka za vzdrževanje poslopij in pa prošnja okrajno-cestnega odbora Vipavskega za cestno podpornino. — Finančnemu odseku so se izročili računski sklepi za leto 1875 ustanovnih zakladov, zemljiško-odveznega zaklada, normalno-šolskega in norišno-stavbenega zaklada in pa proračun poslednjega zaklada za 1877. leto. Potrdil se je proračun deželno-kulturnega zaklada za 1877. leto (potrebščina 3367 gold. 87 kr., zaklada 790 gold. 68 kr., primanjkljaj 2577 gld. 19 kr.). Prošnja okrožnega rano-celnika Ipavca gledé nagrade za zdravstveno poslovanje v občinski bolnici Novomeški se ni uslišala. O prošnji občine Ložke gledé plačila odgonskih stroškov za nekega gluhonema se je tej občini po milosti dovolilo 100 gold. iz deželnega zaklada, in deželnemu odboru ukazalo, naj od Bergonjske občine zadevni del odgonskih stroškov izterja ter potem tudi Ložki občini izroči. — O prošnji Ihanske občine gledé zmanjšanja davkov je deželni odbor dobil ukaz, naj natanko preišče dotične razmere, potem pa navedeno prošnjo priporoča c. kr. finančnemu vodstvu. — Prošnja barona Perglasa, naj se ustavi izvršba zavolj zaostalega davka izročila se je deželnemu odboru v uradno rešitev. — Prošnja krajnega šolskega sveta v Šturijski gledé prememb za ponavljajno šolo se je gledé na državno postavo od 14. maja 1869 in na deželno postavo od 28. februarja 1874 v rešitev izročila c. k. deželnemu šolskemu svetu. — Prošnji občine Selske za razdelitev te občine v dve samostojni občini in občine Poljanske poleg Škofje Loke za združitve cele Poljanske fare v eno občino ste se izročili deželnemu odboru z ukazom, naj razmere preišče ter učini zadevne dogovore in potem po postavi dalje postopa, če to spozná za potrebno.

V 9. seji dne 4. t. m. so se dotičnim odsekom izročile sledeče peticije: prošnja okrajno-cestnega odbora Črnomaljskega za podporo z ozirom na cestno črto Videm-Majerle, — prošnja občine Radovica zavolj podpore za Marka Slanca, učenca živinozdravniške šole, — prošnja občin Trebno, Velika Loka, Mirna, Prapreče in Šent-Rupert gledé presukanja ceste čez Brezovhrib, — prošnja občin Postenje, Merčeje ter Topolc, da bi se združile v samostojno občino, in pritožba občine Hotečke gledé razdelitve okrajnih cest. — Potem se je sprejela vladna predloga z načrtom postave gledé premembe §. 68 občinskega reda za Ljubljansko mesto, ki pravico določuje o dovolitvi občinskih priklad za mesto Ljubljansko. Potrdila se je dalje vladna predloga z načrtom pogodbe med državo in deželnim zastopom Kranjskim zavolj uravnave razmer zemljiško-odveznega zaklada. (Ko bode ta pogodba zadobila postavno moč, jo bomo razglasili). — Potrdil se je proračun zemljiško-odveznega zaklada za l. 1877 (potrebščina 624.676 gold., zaklada 526.928 gold., primanjkljaj 97.748 gold., ki je pokriti po državnih predplačilih) ter ob enem sklenilo, naj se za ta zaklad leta 1877 pobira 20% priklada od neposrednih davkov izvzemši doklado za vojaščino, ter 20%